Who Wrote the Siddur?

Part 2: Did All Jews Pray With the Same Words? Between the Land of Israel and Babylonia

Nusach Eretz Yisrael

1) Berachot 28b

הָנֵי תַּמְנֵי סְרֵי?! הְשׁסְרֵי הָוְיוֶן! אָמַר רַבִּי לֵוִי: בְּרְכַּת הַמִּינִים בְּיַבְנָה תִּקְנוּהָ. . . תִּנוּ רַבְּנַן: שִׁמְעוֹן הַפָּקוֹלִי הִסְדִּיר שְׁמוֹנָה עָשְׁרֵה בְּרָכוֹת לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל עַל הַסֵּדֶר בְּיַבְנָה. אָמַר לָהֶם רַבָּן גַּמְלִיאֵל לְחָכָמִים: כְּלוּם יֵשׁ אָדָם שֶׁיוֹדֵע לְתַקֵן בִּרְכַּת הַמִינִים? עַמַד שְׁמוּאֵל הַקַּטָן וְתִקָנָה

As to those eighteen benedictions — there are nineteen! R. Levi said: The benediction relating to the Minim was subsequently instituted at Jabneh. ... Our Rabbis have taught: Simeon the Cotton-dealer arranged the eighteen benedictions in order in the presence of Rabban Gamaliel at Jabneh. Rabban Gamaliel asked the Sages, "Is there anyone who knows how to word the benediction relating to the Minim?" Shmuel Ha-Kattan stood up and worded it.

2) Shemoneh Esrei from the Genizah (copied from *My People's Prayer Book Vol. 2* edited by Rabbi Lawrence A. Hoffman)

See page 4

3) Mishnah Sotah 7:6

בְּרְכוֹת כֹהֵן גָּדוֹל בֵּיצַד. חַזָּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֶפֶר הַתּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסְּגָן וָהַסְגָן נוֹתְנוֹ לַכֹּהֵן הַגָּדוֹל. וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל עוֹמֵד וְקוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאַךְ בֶּעַשׁוֹר. וְגוֹלֵל אָת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָה בְּחֵיקוֹ וְאוֹמֵר יוֹתֵר מַמַה שֶׁקֶרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב כָּאן. וּבֶעָשוֹר שֶׁבְּחוּמִשׁ הַפְּקוּדִים קוֹרֵא עַל פָּה וּמְבָרֶף עָלֶיהָ שְׁמוֹנֶה בְּרֵכוֹת עַל הַתוֹרָה וְעַל הַעֲבוֹדָה וְעַל הַהוֹדָייָה וְעַל מְתוֹלַת הָעָוֹן וְעֵל הַמְקַדָּשׁ וְעַל יִשְׂרָא עַל פָּה וּמְבָרֶף עָלֶיהָ הַעְבוֹדָה וְעַל הַהוֹדָייָה וְעַל מְתוֹלַת הֶעָוֹן וְעַל הַמְקַדָּשׁ וְעַל יִשְׂרָאַל וְעַל הַכֹּהְנִים וּשְׁאָר הַתְּפּילָה

How are the blessings of the High Priest? The organizer of the synagogue takes a Torah scroll and gives it to the president of the synagogue; the president of the synagogue gives it to the Second; the Second gives it to the High Priest. The High priest receives it standing, he stands and reads "after the death" and "but on the tenth"; he rolls the Torah tight, puts it in his bosom and says: More than what I read before you is written here. "And on the tenth" in Numbers he recites by heart, and recites eight benedictions: For the Torah, for the Temple service, for thanksgiving, for forgiveness of sins, for the Temple, for Israel, for the Cohanim, and the remainder of the prayer.

4) Yerushalmi Sotah 33b

עַל הָעֲבוֹדָה. שֶׁאוֹתְדָ לְבַדְדָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד

For the Temple service, "For You alone in fear we worship."

<u>Piyyut</u>

5) R. Elazar Ha-Kallir, Eicha Atza Be-Apekha

אֵיכָה אַצְתָּ בְּאַפֶּדְ לְאַבֵּד בְּיַד אֲדוֹמִים אֱמוּנֶידְ וְלֹא זָכַרְתָּ בְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים אֲשֶׁע בֵּרַרְתָ לְבְחוּנֶידְ, זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לְנוּ אֵיכָה גָּעַרְתָּ בְּגַעֲרֶתָדְ לְגְלוֹת בְּיַד גַּאִים גְּאוּלֶידְ וְלֹא זָכַרְתָּ דְלִיגַת דִּלוּג דָרֶדְ אֲשֶׁר דָלְגְתָ לִדְגָלִידָ, זְכוֹר יְיָ מֶה הָיָה לָנוּ

How did You rush in your fury to exterminate Your faithful ones at the hand of the Edomites, and not recall the Covenant Between the Parts by which you selected those you tested? "Remember Lord what has occurred to us" (Eichah 5:1)

How did You reproach with Your rebuke, to exile at the hand of the haughty those You had once redeemed, and not recall the contraction of the road You had shortened for Your flag-bearing tribes? "Remember Lord what has occurred to us"

6) Pirkoi ben Baboi (8th or 9th century), Letter on Piyyut

ושנו חכמינו זכרונם לברכה כל המשנה על המטבע שטבעו חכמינו זכרונם לברכה לא יצא ידי חובתו ... כל המוסיף הרי זה מחרף ומגדף ... בא וראה ממי שהתפלל לשמנה עשרה בימות החמה ושכח והזכיר מוריד הגשם בשביל שהזכיר להוסיף דבר אחד בעת שלא תקנו חכמינו אין תפלתו תפלה וחוזר ומתפלל תפילה אחרת ... וכל שכן שאסור לומר האל הגדול הגדול הגיבור והנורא ומפסיק שבחו שלקדוש ברוך הוא ומתחיל ומזמר ויבא עמלק ואיכה אבכה וכל כיוצא בו

And our Sages of blessed memory taught: Anyone who deviates from the wording of our Sages of blessed memory does not fulfill his obligation ... and anyone who adds to them is a blasphemer. ... Come and see that one who prays Shemoneh Esrei in the summer and mistakenly mentions Morid Ha-Geshem [the winter prayer for rain], because he added one thing in a place that our Sages did not command, his prayer is not valid and he goes back and prays again. ... And all the more so it is prohibited to say ha-kel ha-gadol ha-gibbor ve-hanora – "the Great, Mighty, and Awesome God," and then interrupt the praises of God to start singing [various piyyutim] and the like.

7) R. Natronai Gaon (9th century), Teshuvat Ha-Geonim

לרבינו נטרונאי נאון זצ"ל -) האומרים פיוטים באבות וגבורות ובכל תפלות ובכל רגל ורגל מעניינו ומרבין בו דברי אגדה ובט"ב ובפורים. אם אומרים בכל ברכה וברכה מעין אותה ברכה זבר"ה וביוה"כ דברי ריצוי וסליחות ובט"ב דברי חורבן הבית הרשות בידו. ועקר שאומרים בכל ברכה וברכה מעין פתיחתה ומעין תתימתדה. [ובאמצע אומרים דברי אגדה ודברי שבח של הקב"ה שפיר דמי] ג) אבל בקבוין גליות ובהקבין בתולות ד) וכל כיוצא בהן וכל הדומה להן אסור לאומרו, ואם אמר מלמדין אותו שלא יאמר כך. Regarding those who say piyyutim in the first two berachot of Shemoneh Esrai and in all the prayers and on every holiday and add a lot of words of aggadah and on the 9th of Av and Purim – If they say in every beracha matters which are related to that beracha – such as words of appeasement and forgiveness on Rosh Hashana and Yom Kippur and on the 9th of Av words related to the destruction of the Temple – it is permissible. The main point is that one must say something related to the opening and closing of each beracha. And in the middle it's ok to add words of aggadah and words of praise to Hashem.

8) Hagahot Maimoniyot (13th or 14th century), on Rambam Tefillah 6:3

צרכי רבים שואלים כגון שבח וכבוד היום שרבים צריכין . . .ומטעם זה אנו אומרים קרובץ בג' ראשונות וכן הסכימו רב יוסף טוב עלם ורבינו אליהו הזקן ועלתה בידם דמותר ומצוה מן המובחר וכן הקליר יסד קרובץ והוא היה מקרית ספר ובימיו היו מקדשין על פי הראייה והיה תנא ואולי היה ר' אלעזר ב"ש כדמשמע בפסיקתא ואפילו אם אינו ראב"ש תנא היה כדפרישית ועליו יש לסמוך כפי' רבינו תם וכן דעת רבינו תם

One can ask for the needs of the many [on Shabbat] such as regarding the praise and honor of the say that is a need of many ... and for this reason we say kerovot in the first three berachot [of Shemoneh Esrai], and R. Yosef Tov Elem and R. Eliyahu the Elder agreed that it is permissible and preferable to do so. So too the Kallir established kerovot – he was from Kiryat Sefer and his days they sanctified the new month by sight. He was a tanna and perhaps he was R. Elazar be-Rabbi Shimon as is implied in the Pesikta. Even if he wasn't R. Elazar be-Rabbi Shimon, he was a tanna as explained, and we can rely on him, as Rabbeinu Tam explained.

9) R. Avraham Ibn Ezra (12th century), Commentary to Kohelet 5:1

ולא אוכל לבאר אחד מני אלף מטעות הפייטנים. והטוב בעיני שלא יתפלל אדם בהם, כי אם התפילה הקבועה

And I cannot explain even one-thousandth of the ways that the paytanim are mistaken. In my eyes it's better that people don't recite them, but instead stick to the fixed prayers.

10) Ibn Ezra, Lecha Eli Teshukati

לְּהָ אֵלִי תְּשׁוּקַתִי / בְּהָ חֶשְׁקִי וְאַהֶבָתִי לְּהָ לְבִי וְכִלְיוֹתֵי / לְהָ רוּחִי וְנָשְׁמָתִי לְהָ זֶדֵי לְהָ רַגְלִי / וּמְמָהְ הִיא תְּכוּנָתִי לְהָ זֵדֵי לְהָ רַגְלִי / וּמְמָהְ הִיא תְּכוּנָתִי לְהְ עֵיְנֵי וְרַשְׁיוֹנֵי / וְצוּרָתִי וְתַבְנִיתִי לְהָ רוּחִי לְהָ כֹחִי / וּמִבְטַחִי וְתַקְנַתִי לְהָ לְבִי וְדֵם חֶלְבֵי / כְּשֶׁה אַקְרִיב וְעוֹלָתִי לְהָ לֶבִי וְדֵם חֶלְבֵי / כְּשֶׁה אַקְרִיב וְעוֹלָתִי לְהָ עַזְרָה בְּעַת צָרָה / הֵיֵה עֵזְרִי בְּצָרָתִי לְהָ שֶׁזָרָה בְּעַת צָרָה / הָיֵה אָקְרִיב וְעוֹלָתִי לְהָ שֶׁזְרָה בְּעַת אָחִיל / כְּיוֹלְדָה בְּאַנְחָתִי לְהָ שֶׁבָרִי וְמָהִיל / כִיוֹלְדָה בְּאַנְחָתִי לְהָ שֶׁבָרִי וְמָתֵי לְהָ אָבָרִי / וְאֶת צִירִי וּמַכָּתִי לְהָ אֶהֶהָה וְלֹא אֶדְמָה / וְאָתָה הוּא אֵיָלוּתִי לְהָ גָּצַח בְּהָ אֶבְטִיח / וְאַתָּה הוּא אֵיָלוּתִי To You, my God, is my longing, for You is my love and my desire ... To You I cry, to You I cleave, until I return to earth.

<u>Genizah Shemoneh Esrai</u>

ىرى بۇۋىتى ىدەشى בּינָה א שְׁפָתַי תִפְתָח ופי יַגִּיד תְהַלֶתְה: יַחָנֵינוּ אָבִינוּ דֵיעָה מֵאוּתְדּ וּבִינָה והשכל מתורתה יברוה אתה יי חוגז הדעת: אבות ברוך אַתָּה יֹי אֱלֹהֵינו וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינו אַלהֵי אַבְרָהָם אֵלהֵי יִצְחָק וֵאלהֵי יַצֵקב תשובה האל הַגָּדוֹל הַגִּבוֹר וְהַנּוֹרָא אַל עָלְיוֹן יְהַשִׁיבֵנוּ יי אֵלֵידּ וְנָשׁוּבָה ²חַדֵּשׁ יָמֵינוּ קוֹנה שָׁמַים וָאָרָץ מָגִנְינו וּמָגון אֲבוֹתֵינו ַכְקֶדֶם ^גַבָּרוּך אַתָּה י^זי הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה: מבְּטַתָּינוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר ²בָּרוּה אַתָּה א מָגן אַבְרָהָם: סְלִיחָה גבורות אתה גבור מַשְׁפִּיל גַאִים חָזָק וּמֵדִיז יּסְלֵח לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ לְדָ ²מְחֵה עריצים חֵי עוֹלָמִים ²מַקִים מֵתִים מַשִּׁיב וְהַעֲבֵר פִּשְׁעֵינוּ מִנָּגֶד עֵינֶיְדְ כִּי רַבִּים הַרִוּחַ וּמוֹרִיד הַשַּׁל מְכַלְכֵּל חַיִּים מְחַיֵּה ַרְחֲמֶיף ³בָּרוּף אַתָּה ^{זי} הַמַּרְבֶה לִסְלְוֹחַ: הַמַּתִים ³כְּהֶרֶף עֵיִז יְשׁוּעָה לְנוּ תַּצְמִיחַ יּבֶרוּךְ אַתָּה זֹי מְחַיֵּה הַמֵּתִים: ּגָאוּלָה יְרָאֵה בְעָנְיֵנָוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ ²וּגְאָלֵנוּ קדושת השם שְׁמֶך צּבָרוּך אַתָּה זי גוֹאֵל רְמַעַז ַקּדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֵּך וְאֵיז אֱלְוֹהַ מִבְּלְעֶדֶידְ יַבָּרוּך אַתָּה זֹי הָאֵל הַקָּדוֹש: ישראל:

מינים יַלַמְשׁוּמָדִים אַל תְהִי תִקְנָה וּמַלְכוּת ופאנו ז׳ אַלהינו מַמַכאוֹב לְבְנוּ וְיָגוֹן זָדוֹן מְהֵרָה תְעַקָר בְּיַמִינוּ וְהַנֹּצְרִים ושיין והעבר ממנו יוהעלה רפואה שותה והבנה אתה לי היות וְהַמִינִים כְּרָגַע יֹאבֵדוּ יִיָאָחוּ מִמֵפֶר וַשָּׁיִתְנוּ גּבָרוּה אַתָּה יֹי רוֹפֵא חוֹלֵי עַמוֹ לעַכּוֹתָנוּ גַּבָרוּה אַתָּה יֹי הַחַיִּים וְעָם צַהִיקִים אַל יִכָּתְבוּ 3בָּרוּה אַתָּה יֹי מַכְנִיעַ זָדִים: יסראל: צדיקים שנים בֶּרֶהְ עָלֵינוּ יֹי אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשְׁנָה הַזֹּאת עַל גַּיֹרֵי הַאֶָדֶק יֶהֶמוּ רַחֲמֶיהָ וְתֵז לְנוּ לטוֹבָה בְּכָל מִינֵי תְבוּאָתָה וְקָרֵב מְהֵרָה שָּׁכָר טוֹב עִם עוֹשֵׂי רְצוֹגָדְ ²בָּרוּהְ אַתָּה שׁנַת קַץ גְּאוּלָתֵינוּ ²יְתָז טַל וּמָטָר עַל יי מְבְטַח לַצַּדִיקִים: פּנֵי הָאַדָמָה וְשְׂבַע עוֹלָם מֵאוֹצְרוֹת טוּבֶּדּ וְתֵן בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדִינוּ ³בָרוּה אַתָּה יֹי מְבָרֵך הַשָּׁנִים: יְרוּשָׁלַים וְדָוִד ירַחֵם יֹי אֱלֹהֵינוּ בְּרַחֲמֶידּ הָרַבִּים עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּה וְעַל יְרוּשָׁלַם עִיהֶה וְעַל קבּוּץ גְּלֶיוֹת ציין מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶה וְעַל הֵיכָלֶה וְעַל יּתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵירוּתֵינוּ וְשָׂא מְעוֹנֶה וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָוִיד מְשִׁיחַ נֵס לְקִיבּוּץ גָּאלֻיּוֹתֵינוּ ²בָרוּה אַתָּה יֹי צִרְקֶך יַבָּרוּך אַתָּה יי אֱלֹהֵי דָוִיד בּוֹנֵה מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: יְרוּשָׁלַם: תּפִלָּה משפט ּהָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵנוּ כְּבָרָאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצִינוּ שְׁמַע יֹי אֱלֹהֵינוּ בְּקוֹל תְּפָלָתֵינוּ וְרַחֵם יֹשְׁמַע כְּבַתְּחַלָּה וּמְלוֹך עָלִינוּ אַתָּה לְבַדֶּוּ עַלֵינוּ כִּי אֵל חָנוּן וְרָחוּם אֲתָה ²בָּרוּה יַבֶּרוּך אַתָּה יי אוֹהֵב הַמִּשְׁפָּט: בַּרוּך אַתָּה יי אַתָּה יֹי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָה:

אַמּיֹנָת וּרָצָה אַ אָלהַינוּ וּשְׁכוֹז בְּצִיּוֹז וְיַצֵּרְדְוּה וּרְצָה אַ אָלהַינוּ וּשְׁכוֹז בְּצִיּוֹז וְיַצֵּרְדְוּה גַּגְרָאָה נַצֵּבוֹד:	
הוֹנָאָה אַמְרִים אַנַחְנוּ לָהְ אַתָּה הוּא יֹי אֶלֹהֵינוּ אַמְרָים אַנַחְנוּ לָהְ אַתָּה הוּא יֹי אֶלֹהֵינוּ אַמְרָים שָׁגְמַלְתָנוּ עַל כָּל הַטוֹבוֹת הַחָסֶ אַרְתָמִים שָׁגְמַלְתָנוּ וְשָׁצָשִׁיתָה עִמְנוּ אַמָּרוּ הַסְדָּה יֹי יְסַצֵרֵינוּ יְכָרוּה אַתָּרוּ אַתָּה יֹי הַטוֹב לָה לְהוֹדוֹת:	
בּרְפַת פֹהַנִּים ישִׁים שְׁלוֹמֶה עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּה וְעַל עִירֶה וְעַל נַחֲלָתֶה וְכַרְכֵנוּ כּוּלֵנוּ כְּאֶחָר יֶּרוּה אַתָּה יי עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:	
יִהְיוּ לְרָצוֹן יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֵידּ יי צוּרִי וְגוֹאֲלָי:	